

Novine vezane uz fiskalizaciju koje se primjenjuju od 1.1.2017.

Neven Baica, mag. oec.

Izmjenama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 133/2012.) osim značajne promjene za "paušalce", donesene su i ostale promjene koje se odnose na sve obveznik fiskalizacije. Primjena većine tih odredbi odgođena je do 1. srpnja 2017. pa u ovom članku ističemo samo one promjene koje stupaju na snagu 1. siječnja 2017.

1. Uvod

U okviru paketa porezne reforme, u Nar. nov., br. 115/2016 objavljen je **Zakon o izmjenama i dopunama zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom** (u daljnjem tekstu *Izmjena Zakona*). Promjena od najvećeg značaja koju ovaj propis donosi je ukidanje kategorije malih obveznika fiskalizacije, a time i posebnog načina fiskaliziranja prometa gotovinom. Značajne su i promjene vezane za podatke o poslovnim prostorima i načinu njihove dostave, a dodatnim odredbama pažnja propisa usmjerena je i na povećanje odgovornosti za programska rješenja kojima se obavlja fiskalizacije.

Primjena ovih i većine drugih odredbi *Izmjena Zakona* odgođena je do 1. srpnja 2017., kako bi se dalo dovoljno vremena Ministarstvu financija za prilagodbu Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom, te obveznicima fiskalizacije da se pripreme za primjenu izmijenjenih odredbi ovih propisa.

ističemo...

Većina odredbi *Izmjena Zakona* u primjeni je tek od 1. srpnja 2017.

Iz tog razloga u ovom članku dajemo naglasak na odredbe koje se primjenjuju od 1. siječnja 2017., dok odredbe koje se primjenjuju od srpnja 2017. samo deklarativno navodimo. O svim odredbama *Izmjene Zakona* koje se primjenjuju od srpnja 2017. pisat ćemo detaljno nakon objave izmjene Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

2. Blagajnički maksimum

Člankom 12. *Izmjene Zakona* u članak 29. Zakona dodan je novi stavak koji propisuje da **fizička osoba, obveznik poreza na dobit visinu blagajničkog maksimuma određuje kao mikro, mali ili**

srednji subjekt, zavisno od veličine obveznika fiskalizacije sukladno kriterijima iz Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (Nar. nov., br. 29/02, 63/07, 53/12, 56/13 i 121/16).

Navedenom izmjenom ispravljena je nepravda prema kojoj su čak i oni obrtnici koji su zbog svoje veličine bili prisiljeni ući u sustav poreza na dobit mogli imati ukupni iznos blagajničkog maksimuma najviše do 10.000,00 kuna. Sada, dakle i fizičke osobe, obveznici poreza na dobit blagajnički maksimum utvrđuju temeljem mjerila navedenog Zakona, a sukladno odredbi članka 29. stavka 2. Zakona na slijedeći način:

- mikro subjekt 10.000,00 kuna,
- mali subjekt 30.000,00 kuna,
- srednji subjekt 50.000,00 kuna.

Kako bi olakšali obrtnicima u sustavu poreza na dobit, kao novim korisnicima Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva, jednostavniju primjenu odredbi u dijelu utvrđivanje veličine subjekata malog gospodarstva, u nastavku dajemo odredbe navedenog Zakona.

Izvadak iz Zakona o o poticanju razvoja malog gospodarstva (Nar. nov., br. broj 29/02, 63/07, 53/12 i 56/13):

Članak 2.

(1) Malo gospodarstvo u smislu ovoga Zakona čine subjekti u poduzetništvu i obrtu koji:

- 1) zapošljavaju prosječno godišnje manje od 250 radnika
- 2) u poslovanju su neovisni odnosno autonomni subjekti koji nisu klasificirani kao partnerski subjekti te povezani subjekti, sukladno Preporuci Komisije 2003/361/EC« od 6. svibnja 2003. godine.
- 3) prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do **50.000.000,00 eura**, ili imaju ukupnu aktivu ako su obve-

znici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 43.000.000,00 eura.

(2) **Subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe koje samostalno i trajno obavljaju dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dobiti odnosno dohotka na tržištu.**

(3) **Neovisnost u poslovanju, ...**

Članak 3.

(1) **Prema veličini u smislu ovoga Zakona razlikuju se mikro, mali i srednji subjekti malog gospodarstva.**

(2) **Mikro subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe iz članka 2. ovoga Zakona, koje:**

- 1) **prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 10 radnika,**
- 2) **prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 2.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 2.000.000,00 eura.**

(3) **Mali subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe iz članka 2. ovoga Zakona, koje:**

- 1) **prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 50 radnika,**
- 2) **prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura.**

(4) **Srednji subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe iz članka 2. ovoga Zakona, čiji je godišnji prosječni broj radnika, ukupni godišnji promet ili zbroj bilance, odnosno dugotrajna imovina veća od utvrđenih u stavku 3. ovoga članka."**

Napominjemo da su u stavku 3. i 4. članka 2. navedenog Zakona dani **detalji o načinu utvrđivanja neovisnosti u poslovanju** koja je bitna za utvrđivanje da li se na nekog subjekta u poslovanju primjenjuju odredbe tog Zakona. Međutim, **smatramo, da ove odredbe nisu primjenjive u smislu utvrđivanja blagajničkog maksimuma**, pa ih nismo citirali.

Treba naglasiti da kriterije iz članka 2. stavke 1. točke 1. i 3. i kriterije iz stavke 2. točke 1. i 2. iz članka 3. treba promatrati kumulativno dok za kriterij poslovnog prihoda i ukupne aktive (dug. imovine) vrijedi kriterij "ili". To bi značilo da poslovni subjekt sa 250 ili više radnika nije subjekt malog gospodarstva neovisno o tome što su mu prihodi ili ukupna aktiva u granici propisanoj za malo gospodarstvo jer nisu kumulativno zadovoljena oba kriterija (pod. 1. i 3.). Način utvrđivanja blagajničkog maksimuma pojašnjavamo kroz nekoliko praktičnih primjera.

Primjeri utvrđivanja blagajničkog maksimuma

Poslovni subjekti - kriteriji	Blagajnički maksimum
1. Obrtnik u sustavu poreza na dobit <u>sa 3 kunske blagajne i 1 deviznom blagajnom</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ prosječan broj zaposlenih = 5 ■ godišnji posl. prihod = 500.000 EUR ■ ukupna vrijed. aktive = 250.000 EUR 	Ulazi u kriterije za mikro subjekta. Ukupni blag. maksimum 10.000 kuna Po svakoj od 3 kunske blagajne 3.333 kuna.*
2. Obrtnik u sustavu poreza na dobit: <u>sa 5 blagajni</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ prosječan broj zaposlenih = 10 ■ godišnji posl. prihod = 400.000 EUR ■ ukupna vrijed. aktive = 100.000 EUR 	Ulazi u kriterije za male subjekte. Ukupni blag. maksimum 30.000 kuna Po svakoj od 5 blagajni 6.000 kuna
3. Obrtnik u sustavu poreza na dobit <u>sa 50 blagajni</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ prosječan broj zaposlenih = 30 ■ godišnji posl. prihod = 18.000.000 EUR ■ ukupna vrijed. aktive = 4.000.000 EUR 	Ulazi u kriterije za srednje subjekte. Ukupni blag. maksimum 50.000 kuna Po svakoj od 50 blagajni 1.000 kuna.
4. Obrtnik u sustavu poreza na dobit <u>sa 500 blagajni</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ prosječan broj zaposlenih = 530 ■ godišnji posl. prihod = 15.000.000 EUR ■ ukupna vrijed. aktive = 3.000.000 EUR 	Nije subjekt malog gospodarstva jer prelazi kriterij iz čl 2. Ukupni blag. maksimum 100.000 kuna ili po svakoj od 500 blagajni 200 kuna ili po svakom poslovnom prostoru 15.000 kuna (temeljem iznimke iz čl. 29. st. 5. Zakona).

* Na devizne blagajne ne primjenjuju pravila o blagajničkom maksimumu iz Zakona o fiskalizaciji, pa se devizne blagajne niti ne uključuju u raspored ukupno utvrđenog iznosa.

ističemo...

Blagajnički maksimum utvrđuje se internim aktom.

Detaljno o utvrđivanju blagajničkog maksimuma, s primjerom internog akta dali smo u članku "Plaćanje i naplata u gotovom novcu i blagajničko poslovanje", objavljenom u časopisu RiPup 9/2016 na str. 141.

3. Programsko rješenje

U više članaka *Izmjena Zakona* ugrađene su **odredbe vezane za programsko rješenje** koje obveznik fiskalizacije koristi za fiskalizaciju prometa gotovinom no jedino su odredbe iz članka 5. *Izmjene Zakona* u primjeni od 1. siječnja 2017. Navedenim odredbama u Zakon je dodan novi članak 16.a kojim je propisan da obveznik fiskalizacije mora koristiti programsko rješenje:

- koje omogućava postupanje u skladu s odredbama ovoga Zakona i,
- koje će onemogućiti postupke kojima se izbjegava postupak fiskalizacije izdavanja računa.

Istim člankom *Prijedloga* propisana je **moćnost testiranja podataka s računa** čiji način će pravilnikom propisati ministar financija, a za ispravnost takvog programskog rješenja **odgovornost je dodijeljena** kako obvezniku fiskalizacije tako i proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja. Uz ove izmjene vezane su i promjene u odredbama koje propisuju novčane kazne.

Obvezniku fiskalizacije člankom 19.a propisana je i **obveza dostavljanja podatka o OIB-u proizvođača ili održavatelja programskog rješenja**, no primjena te odredbe odgođena je do 1. srpnja 2017.

4. Ostalo s primjenom od 1. siječnja 2017.

Izmjene članka 30. do 32. Zakona odnose se na **provođenje nadzora** primjene Zakona. Navedenim izmjenama u nadzor se uključuje i Carinska uprava kada se prekršajni postupak temeljen na ovom Zakonu vodi na temelju optužnog prijedloga Carinske uprave.

Izmjenama Zakona mijenjane su i odredbe u sklopu poglavlja X. **Novčane kazne za porezne prekršaje**. Tako je u navedene odredbe ugrađen novi članak koji propisuje **značajne novčane kazne za proizvođača ili održavatelja programskog rješenja** kojeg obveznik fiskalizacije koristi za razmjenu podataka s Ministarstvom financija, Poreznom upravom ako programsko rješenje nije u skladu s odredbama članka 16.a ovoga Zakona, odnosno ako isto omogućava postupke kojima se izbjegava postupak fiskalizacije izdavanja računa, ali **i za odgovornu osobu u pravnoj osobi, koja je proizvođač ili održavatelj programskog rješenja**.

U već postojeće odredbe o novčanim kaznama iz članka 34.a stavka 1. Zakona dodane su nove podstavke. Sada se propisane novčane kazne iz navedene odredbe mogu dodijeliti i u slučaju ako obveznik fiskalizacije:

- koristi programsko rješenje koje mu omogućava postupke kojima se izbjegava provedbu fiskalizacije izdavanja računa (članak 16.a)
- izdaje račune iz uvezane knjige računa, koju nije prije početka uporabe, ovjerio u Ministarstvu financija, Poreznoj upravi (članak 22. stavak 2.)
- ne odredi visinu blagajničkog maksimuma u skladu s odredbama članka 29. ovoga Zakona.

Izmjenom navedenog stavka i uvođenjem novog stavka 2. Zakona po visini propisanih kazni razlikuju se obveznici fiskalizacije pravne osobe, od obveznika fiskalizacije fizičkih osoba kojima su za iste prekršaje dodijeljeni nešto niži pragovi novčanih kazni. U odredbi članka 35. Zakona za obveznike fiskalizacije pravne osobe, minimalni prag kazne povećan je s 5.000,00 kuna na 20.000,00 kuna.

5. Izmjene s primjenom od 1. srpnja 2017.

5.1. "Paušalci" u obvezi korištenja fiskalne blagajne

Najvažnije izmjene Zakona odnose na **uvođenje obveze primjene fiskalne blagajne u poslovanje obrtnika koji dohodak plaćaju paušalno**. Navedena promjena postignuta je **brisanjem pojma „malog obveznika fiskalizacije“** iz svih odredbi Zakona, čime je **izbrisan i poseban način fiskalizacije za male porezne obveznike preko ovjerene uvezene knjige računa**. To znači da će od 1. srpnja 2017. svi obveznici fiskalizacije promet gotovinom obavljati na jedinstven način - preko fiskalne blagajne.

Dakle, prema odredbama Zakona s uključenom izmjenom čija je primjena odgođena do 1. srpnja 2017. proizlazi da "paušalci" do 30. lipnja trebaju račune izdavati prema posebnom postupku fiskalizacije za male porezne obveznike - preko ovjerene uvezene knjige računa, a 1. srpnja 2017. trebaju promijeniti način fiskalizacije i promet gotovinom fiskalizirati preko fiskalizaciji prilagođenog naplatnog uređaja. Međutim, od samog početka primjene Zakona (2013. godine), kroz upute objavljene na internetskim stranicama, Porezna uprava izjasnila se da i mali obveznici fiskalizacije mogu izabrati izdavanje fiskaliziranog gotovinskog računa preko elektroničkog naplatnog uređaja, ali prilično "srmežljivo", odnosno na prilično neobičan način.

Naime, mogućnost da i mali obveznici fiskalizacije koriste fiskalnu blagajnu **proizlazi iz naslova jednog od poglavlja upute** koji glasi "Obveze obveznika fiskalizacije koji obavljaju promet u gotovini (osim malih obveznika fiskalizacije koji također, ako to žele, mogu biti obveznici fiskalizacije izdavanja računa putem prilagođenog naplatnog uređaja)". Napomena u zagradi još je jednom ponovljena u tekstu, pa iz te činjenice izvlačimo zaključak da je stav Ministarstva financije-Porezne uprave da, premda to nije predviđeno odredbama Zakona, mali obveznici fiskalizacije smiju obavljati fiskalizaciju prometa gotovinom preko naplatnih uređaja kao i ostali obveznici fiskalizacije.

Stoga smatramo da "paušalci" za primjenu novih odredbi nisu dužni čekati 1. srpanj 2017. već s upotrebom fiskalne blagajne mogu, ako to žele započeti i prije navedenog datuma.

ističemo...

Mali obveznici fiskalizacije od 1. srpnja 2017. postaju redovni obveznici fiskalizacije, te su najkasnije od tog datuma dužni fiskalizaciju prometa gotovinom obavljati preko fiskalizaciji prilagođenih naplatnih uređaja.

Izmjenama Zakona, dano je dovoljno vremena navedenim obveznicima ima fiskalizacije za prilagodbu poslovanja novim obvezama, a Porezna uprava uputom je omogućila fleksibilnost pa se prijelaz na poslovanje preko fiskalnih blagajni ne mora obaviti točno 1. srpnja 2017. već najkasnije do tog datuma. Ipak, smatramo uputnim da se o navedenom i na transparentniji način izjasni Ministarstvo financija - Porezna uprava.

5.2. Dostavljanje podataka u sustav fiskalizacije preko e-Porezne

Odredbom članka 6. Izmjena Zakona izmijenjen je naziv poglavlja u "Dostavljanje podataka u sustav fiskalizacije". Sada se odredbe ovog poglavlja odnose se na dostavljanje:

- podatka o poslovnim prostorima za potrebe provođenja fiskalizacije prometa gotovinom (članak 19.), te
- od 1. srpnja 2017. i podatka o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja za fiskalizaciju (članak 19.a).

Podatak o poslovnim prostorima proširen je za 4 dodatna podatka¹, no, najznačajniju promjenu donosi novi stavak 4. članka 19. Zakona kojim se propisuje da se **navedeni podaci dostavljaju elektroničkim putem korištenjem elektroničkog servisa Porezne uprave ePorezna**.

ističemo...

Podaci o poslovnim prostorima i podaci o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja od 1. srpnja 2017. dostavljaju se elektroničkim putem korištenjem servisa ePorezna

Člankom 19. prijelaznih odredbi *Izmjena Zakona*, obveza dostave podataka propisana je i za sve dosad već prijavljene poslovne prostore. Prema navedenoj obvezi, obveznici fiskalizacije koji su do stupanja na snagu ovoga Zakona dostavili Ministarstvu financija, Poreznoj upravi podatke o svim poslovnim prostorima (preko programa za fiskalizaciju), dužni su ponovno ih dostaviti u roku od 30

¹ Propis koristi pojam "podatak o poslovnim prostorima" za skupinu podataka čime su u najmanju ruku osigurane zbnjujuće rečenične forme.

